

KURYER LITEWSKI

w Wilnie we Srodę dnia 24 Czerwca r. s. 1825 roku.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Ostatnia data gazet sankt-petersburskich jest dnia 17 ozerwca.

W sobotę d. 13 t. m., NAYJAŚNIEYSZY CESARZ JEGOMOŚĆ, raczył przybyć z Warszawy do Carskiego-Siela.

Tegoż dnia 13, o godzinie 8 zrana, wystrzały działowe z twierdzy Pietro-Pawłowskiej i odgłos dzwonów wszystkich kościołów, obwieściły wiernym poddanym, mieszkańcom stolicy o szczęśliwym rozwiązaniu oiaży NAYJAŚNIEYSZEY WIELKIEY XIĘŻNY ALEXANDRY FEDOROWNY, przez powiecie Wielkiej Xięzińczki, którey imie dano ALEXANDRA. (P. P.)

Przybyli do St. Petersburga: jenerał artylerji Hrabia Arakczew z okręgów osad wojskowych; leib-medyk Wyle z Warszawy; leib-medyk Daller z okręgów osad wojskowych. (S. P. Z.)

Namocy artykułu 12go konwencyi, dnia 27 lutego (11 marca) r. t., między Rosyją a Prusami zawartej, tamoznie w Polądze i Jurborku podniesione są do stopnia tamozni iszey klasy, z prawem pobierania cła od wszystkich, taryfą pozwolonych towarów, wyłączając rum, arak, wódki, sukna, pólukienka i kazimirki. Wprowadzanie przez te tamoznie towarów dozwolonych i opłata pośliny, będą się uskuteczniały na tychże zasadach, jakie są na ten cel postanowione w portach morza bałtyckiego. Termin opłaty pośliny, od towarów dozwolonych, podobnie jak na tamozniach iszey klasy, naznaczony jest 6 miesięcy, od dnia przywozu towarów, ale prawo składowe im nie służy. Pospołu z tem skasowane zostały tamoznie składowe wileńska i kijowska; a grodzieńska zgiej klasy, ze względu, że od przywożonych do niej Niemnem towarów, pośliny będą już opłacane w Jurborku, przeniesiona jest do klasy 3ciej z dozwoleń tamozni kowieńskiej pobierać cło na dawniejszey osnowie od towarów, wymienionych w taryffie pod literą A i od wszystkich polskich. (G. H.)

Ruski Inwalid z Tuły pod 25 maja, zawiera jak następuje: Dnia 21 terażniejszego miesiąca otwartą tu została magistratura Rady Gubernialney. Za poprzedniożem obwieszczeniem, Pan Gubernator Cywilny Tuchaczewski z urzędnikami gubernii, o godzinie 9tey zrana zgromadzili się do domu, przeznaczanego na pobyt przybyłego tu z Kazania, Pana Jenerał-Gubernatora Alexandra Dmitrowicza Bałaszewa, a o godzinie 10 wszyscy się udali do sali zgromadzenia ślacheckiego, znajdującey się w gmachu skarbowym, gdzie są umieszczone sądownictwa i urzędy. Naprzód archymandryta Moyses z duchowieństwem uczynił pokropienie wodą święconą, a po złożeniu do Dawcy wszelkiego dobra Pana Boga dziękczynnych modłów, wzniesiono śpiew o długie lata dla CESARZA JEGOMOŚCI i całego NAYJAŚNIEYSZEY DOMU; przy czém Proto-Jerey Jan Bazarow, miał stosowne do uroczystości kazanie. Po odbytem pokropieniu wodą święconą nastąpiło posiedzenie Rady. Pod prezydencyą Jenerał-Gubernatora składali ją, Gubernator Cywilny, Prezydent Rządu Gubernialnego, Vice-Gubernator, Prezydent Izby kryminalney i cywilney, naczelnik policyi gubernii tulskiej i Prokurator gubernialny. Potém

sprawujący obowiązek sekretarza przeczytał postanowienie N a y w y ż e y potwierdzone, ustanawiające Radę tylko w guberniach, rządowi JW. Bałaszewa powierzonych. Potém czytane były artykuły dodatkowe o czynnościach, toku spraw i t. d. wzięte ze wzoru i doświadczeń Rady gubernialney początkowie w Razaniu ustanowionej. Posiedzenia mają być dwa razy na tydzień, we wtorki i czwartki, od godziny 6 wieczorem i trwać podług potrzeby interessów. Czas wieczorny obrany jest dla tego, ażeby żaden z członków nie był odrywany od obowiązków swojego urzędu w godzinach, przeznaczonych reglamentem. Nakoniec Pan Jenerał-Gubernator miał mowę, której treścią było wystawienie przyczyn, które zwróciły jego uwagę, iż w terażniejszym stanie różnych części zarządu gubernialnego, bardzo często jedna jego gałąź, oddzielnie działając, nie zgadza się z drugą; cel więc nowego tego ustanowienia w tém się zawiera iżby zgoda w niczem dawniejszego porządku nieznosząc ani odmienając, zbliżył jedną gałąź do drugiej, uczynił wzajemnie odpowiedzialnemi, utworzył jedność, i sprowadził wszystkie do spólnego, a następnie dla każdej pożytecznego kierunku. Ustanowienie Rady n. e. przydaje nowej instancyi w gubernii, a korespondencya jej, ile można powinna być skrócona; lecz odbierając wiadomości od ważnych urzędów, przyrzucając prywatne żaloby, zaradza przewłóce i czuwa nad sprawiedliwością. Po zakończeniu posiedzenia, otwarte zostało urządowanie Tulskiej Rady Powiatowej, złożoney: z Marszałka powiatowego, Policmeystra tulskiego, Sędziego powiatowego, Sprawnika ziemskiego, Podskarbiego powiatowego, Głowy kupieckiego mieyskiego, Burmistrza, i Strapczego powiatowego. Po czém Pan Jenerał-Gubernator odwiedził mieysca urzędowe i sądownictwa, a dnia następnego wyjechał do Razania.

O koncercie Pana Lipińskiego, danym d. 14 czerwca *Pszczola Północna* zawiera: Pan Lipiński zupełnie usprawiedliwił pochwały, które poprzedziły przybycie jego do St. Petersburga a nawet przewyższył oczekiwania miłośników i znawców muzyki. Metoda jego zupełnie jest nowa i dotąd u nas niesłyszana: jednoczy się w niej nadzwyczajna czułość z wyrazistością i delikatnością; a bystrość jego nie zaćmiewa czystości i płynności: słowem, życiem obdarzone granie Pana Lipińskiego, ukazujące w nim znakomitego wirtuoza, w zadumienie wprawiała licznych słuchaczy, którzy przez powtarzane okrzyki i oklaski okazywali największe swe zadowolenie. Znawców zostawiając wyłożenie szczegółów wszystkich zalet, wszystkich odznaczających charakterów i odcieniów Pana Lipińskiego; powiemy tylko, że metodę jego porównujemy z nacyelniejszemi dziełami poezyi szkoły romantycznej. porywającey umysł i serce pierwej, niżeli można zdać sobie sprawę ze swoich uczuć. Grał Pan Lipiński koncert, waryacje i rondo swojej kompozycyi, odznaczającey się gustem, sztuką i wdziękami melodyi. Życzyćby należało, ażeby Pan Lipiński udarował nas jeszcze kilku koncertami: przekonani jesteśmy, iż pomimo czasu, nie dość przyjaźnego dla koncertów, znajdzie on mnóstwo słuchaczy.

W sobotę d. 13 czerwca odbyły się wyścigi konne na *Wolkowym* polu. O szczegółach tego widowiska w następującym doniesiemy Nrze.

Poprawa omyłki: w przeszłym Nrze Kur. Lit. na pierwszej stronie, w drugiej kolumnie, w liście mianowanych kawalerami orderu *ś. Włodzimierza* 4tej klasy, po *Wrześniewskim* dodać należy *Słowińskiego*.

KRÓLESTWO POLSKIE.

Warszawa dnia 28 czerwca.

(z *Gazety Warszawskiej*.)

Najjaśniejszy PAN z szozodroblivey swej łaski, raczył przeznaczyć sumę 100,000 złotych, która przez wyznaczoną oddzielną Kommissyą rozdzieloną zostanie między nieszczęśliwych.

Najjaśniejszy CESARZ i KRÓL Dekretami swemi z dnia 31 maja, 22 maja (3 czerwca) i 15 czerwca w *Warszawie* wydanemi, Najłaskawiej mianować raczył JP. Józefa Hr. *Ledóchowskiego* Kamernjakra Dworu Królestwa Polskiego, Szambelanem Dworu, zaś JPP. *Bronikowskiego*, Kommissarza Delegowanego do Obwodu Konńskiego, *Waleryana Hr. Krasńskiego* i *Antoniego Borzeńskiego*, zaszczyścić raczył stopniami Kamernjunkturów Dworu Królestwa Polskiego.

JO. Xiążę Namiestnik Królewski wyjechał dnia 29 b. m. po południu z tutejszey stolicy dla zwiedzenia Województw Podlaskiego, Lubelskiego i Sandomirskiego.

Postanowieniem JO. Xcia Namiestnika Królewskiego pod dniem 31 maja r. b. dozwolono na ustanowienie nowej Komory 2go rzędu na linii granicznej od strony Prus, w punkcie Podgrabów,

RAPORT RADY STANU

Z działań Rządu od czasu ostatniego Seymu.

(Ciąg 14 ty.)

WYDZIAŁ WEWNĘTRZNY.

Górnictwo.

Liczba zakładów górniczych, pomnożyła się znacznie, tak przez poprawienie i powiększenie dawnych, jak przez założenie nowych hut, kuźni i naszpikowanych fabryk, których stan terażniejszy jest

Żelazo. Kopalń rud żelaznych jest teraz ogółem 37 — Pieców do żelaza 9 — Pieców kuźniowych do przetapiania żelaza 3 — Gisserni 6 — Fryszerek 32 — Czyniarni 3 — Blachowni 2 — Stalowni 2 — Kosarni 2 — Wiertarnia, tokarnia i drylownia 1 — Szlifierni 2 — Drutarnia 1 — Kowalichów ręcznych 72. — Nadto: założono w *Suchedniowie* 60 nowych ręcznych warsztatów, które maszyną parową będą poruszane; prócz tego: nowe zakładają się szlifiernie o 15 kamieniach. *Miedź.* Kopalń rud miedzianych 3 — Płoczkarni 2. Pieców do wypalania i topienia rud miedzianych 15 — Hamernia 1 — Fabryka do wyrabiania rozmaitych sprzętów i naczyń miedzianych 1 — *Ołów.* Kopalń rud ołowianych 6 — Pieców do topienia rud ołowianych 2. — *Srebro.* Pieców do odłączania srebra 2 — Piec do czyszczenia srebra 1. — *Mosiądz.* Pieców do topienia mosiądzu 2 — Fabryka do wyrabiania rzeczy mosiężnych 1 — *Cynk.* Kopalń Galmanu 7 — Hut cynkowych 5, mających razem mufli 700 — Z tych: 4 w *Dąbrowie*, a 1 w *Niemcach*, gdzie wielka huta, przez przedsiębiorcę ze wszystkimi potrzebnymi budynkami wystawiona, przez rząd nabyta została.

Węgla kamiennych kopalń 3 — Węgla kamiennych brunatnych 1 — Walcowni do wyrabiania blach walcowanych: żelaznych, miedzianych, mosiężnych i cynkowych 4 — Fabryka marmuru w *Chęcinach*. — Oprócz odnowienia dawnych opuszczonych łamów marmurowych w górach chęcińskich; utworzono nowe góry w *Słupcu*.

Kilka nowych wapielni i cegielni pod *Kielcami* w *Dąbrowie*.

Dąbrowa, mała przedtém osada z 3ch domów złożona, przez zaprowadzenie i ulepszenie tam fabryk, do wysokiego stopnia doskonałości doszła; li-

czy! przeszło 600 mieszkańców, zatrudnia codziennie około 900 górników i hutników i dostarcza przeszło 45,000 cetnarów cynku.

W pomoc kopalniom, założono i wyprowadzono pięć podziemnych podkopów czyli sztolni wynoszących sążni 2,050.

Reprodukcyja fabryk górniczych. Górnictwo wydało w 4ch ostatnich latach: żelaza łanego cetnarów 198,138 — Żelaza kutego 115,966 — Cynku 54,399 — Ołowiu i gleyty 4,736½ — Mosiądzu 565½ — Miedzi 2,168½ — Blachy 8,997½ — Srebra grzywień 389,161ów 19, drachm 4 — Galmanu cetnarów 325,275 — Węgla kamiennych korcy 761,789: Rudy miedzi z ołowiu cetnarów 54,524 — Rudy żelaznej fur. 30,978 — Popiołu alunowego korcy 4317. Kapitał włożony w budowlę i zakłady górnicze, oraz w budowlę ekonomiczne; w ciągu ostatnich lat czterech zł. 1,855,094 gr. 6 wynosił.

Pod *Inowłodzem* w *Piekle* wystawioną została fabryka wapna. Zakład ten mieści wielki piec *Rumforda*, zamierzony dawniej i wspomniany w ostatnim raporcie, a w ciągu ubiegłych lat ukończony.

Rezultat ogólny, wykazujący rzeczywisty stan górnictwa, z końcem 1823 roku, jest następujący: Skarb dał na fundusz górnictwa, podług etatu z roku 1816, biorąc przez lat 3, sumę złot. 2,509,542 gr. 20.

Górnictwo zaś:

1. Wydało na budowlę istniejące.	5,220,771 — 9.
zł. 3,464,572 gr. 29	
2. W zapasach posiada złot.	
1,756 198 gr. 10.	

Więc górnictwo przysporzyło - - - - - zł. 2,711,228 g. 19.

1. Wartość produkcji corocznej wynosi - - -	2,966,206 — 2.
2. Kapitał obiegowy corocznie w kursie będący, a na koszt produkcji obracany wynosi - - - - -	zł. 2,372 087 g. 14.

Zostanie na dochód coroczny zł. 594,178 g. 18.

Nadto z awych dochodów górnictwo opłacało przez lat ośm kosztu utrzymania jeneralney dyrekcyi górniczey i 8 dozorstw, co wynosi w ogóle zł. pol. 1,484,793 gr. 21.

Gdy w dobrach na rzecz górnictwa oddanych do kilku tysięcy ludzi, ciąglą zajętych jest praca, stan rolnika tak dalece się u nich polepszył, iż w wielu ekonomiach są uzdolnieni włóścianie do utrzymania gruntów na czynsz, co pięciolatniem doświadczeniem stwierdzonem zostało, bo chociaż w tak przykrych czasach, zawsze z góry czynszownicy się wypłacają.

Lasy Górnicze są wymierzone i podzielone tak, iż na zawsze dostarczać będą mogły dla fabryk drzewa, a nadto lasy te czynią dochodu około 50,000 złotych Pol.

Przez liczne zakłady, utworzone w tych dobrach, propinacya powiększyła się, a podatek konsumpcyjny w miastach Górniczych, przed założeniem fabryk zaledwie kilkanaście tysięcy czyniący, dziś blisko 150,000 zł. Pol. Rządowi przynosi.

Szukanie soli kopalney nad *Nidą* w *Szczerbakowie* trwa dotąd, świder zapuszczony został do głębokości 168 sążni reńskich, i gdy już daley nie można było zapuszczać się, zaczęto robić szyb, który już przeszło 120 sążni reńskich jest głęboki; gdy dódydzie do 165 sążni, znowu świder będzie zapuszczony dla otrzymania ostatecznego wypadku.

Nakoniec założenie szkoły Górniczey w *Kielcach*, która idąc w pomoc Urzędnikom w Dozorstwach przy wycieczaniu prostych górników i hutników, iakich już Górnictwo Rządowe przeszło 4000, po większej części Polaków, zatrudnia, kształci młodych rodaków na Urzędników i Oficjalistów zdatnych do posad górniczych.

(Dalszy ciąg nastąpi).

TURCYA.

Od granic Tureckich d. 5 czerwca:
(z Gazety Warszawskiej).

Gazety włoskie umieszczają następujące wiadomości o wypadkach w Grecyi:

Z Korfu 10 maja: „Rozchodzą się pogłoski, pomysłne dla Turków. Wielu zapewnia, iż Turcy zajęli Navarino.”

Z Zante 8 maja: „Chociaż Gazety Greckie nie obejmują szczegółowych doniesień o bitwie stoczonej d. 22 kwietnia w *Cremedi*, przy *Navarino*, zda się jednak rzeczą pewną, iż Grecy ponieśli klęskę. Turcy przywieźli do obozu 600 par uszu na znak zwycięstwa, i zabrali 70 jeńców, między którymi było 4 kapitanów i dowódcę *Navarino*. Zaprowadzono ich do *Modon*, gdzie będą użyć do robót publicznych. Niedawno spalili Turcy wieś *Gargagliano*. Inny korpus zaczął strzelać do *Natolico*. Liczne oddziały wojska wynoszące po 6 do 7 tysięcy ludzi, ciągną dla uderzenia na *Missolungi* i inne warownie w Morei. Zda się, iż Grecy ustąpili już z *Navarino*. Generał Francuzki *Roche* z różnemi officerami przybył z *Marsylii* do *Napoli di Romania*. Ze *Stambułu* wypłynęło 9 statków przewozowych z żywnością dla wojska tureckiego, a flotta przybędzie wkrótce do brzegów Morei. Eskadra Egipska płynąca z *Suda* do *Modon*, spotkała flotę Grecką, która 26 statków Egipskich zabrała, 10 zatopiła, a resztę rozproszyła.”

Listy z Korfu pod d. 26 maja (pisze Niemiecka *Powszechna Gazeta*) potwierdzają to wszystko, co o wypadkach 12 i 13 maja przy *Modon* doniesionem było. *Ibrahim* Basza po niepomysłnym zamysle odpłynienia, i spaleni potém okrętów swoich, znajduje się w *Modon*, a *Kanaris* zniszczył okręty, które się schroniły do portu *Navarino*, gdzie osada grecka umyślnie wywiesiła białą chorągiew na znak poddania się.

Wychodząca w *Smyrnie* *Gazeta Dostrzegacz Wschodni* pisze, iż, jak słychać, Wielki Sultán nieukontentowany z *Ibrahima* Baszy, dał nieograniczoną władzę *Chosret-Mehemetowi*.

Paryzki *Dziennik Rozpraw* umieścił następujący list z *Zante*: „Grecy odnieśli nowe zwycięstwo. Dowódcy ich i żołnierze podali nowy przedmiot do historyi odrodzenia Grecyi. *Piotr Mauromichalis*, *Maurokordato*, których *Dostrzegacz Wschodni* chciał podcyzranemi uczynić, *Konstanty Bozzaris*, *Anagnostoras*, *Metaxas* i inni waleczni Grecy zapędzili w ciąsinę Egipcyan, którzy wylądowali w Peloponezie, i odparli ich do brzegu przy porcie, gdzie *Ibrahim* Basza, przywieziony do rozpacz, myślał wsiąść na okręty i opuścić kraj, który mu zgubę przysposobił. Tym końcem okręty jego, stojące na kotwicy naprzeciw wyspy *Sapienza*, udały się dnia 10 maja ku stałemu ladowi, a nazajutrz zabrały ludzi, sprzęty i ranionych żołnierzy. Admirał *Miaulis*, wstrzymany mocnym wiatrem północnym, nie mógł przeszkodzić ich obrotom; lecz gdy się zmierzchno, a wiatr ustał, *Konstanty Bozzaris*, bohater grecki, będący na straży ze statkiem palnym, przy pomysłnym wietrze północno-zachodnim wpadł między nieprzyjaciela, i zaraz zapalił fregatę Egipską. Dwa inne statki palne zapaliły podobnie dwa okręty nieprzyjacielskie, rozszerzył się ogień, i płomienie tego niszczącego pożaru oświeciły kilka wysp i górę *Egiattus*.

W tych dniach zwiedził Basza główną kwaterę przy *Kairze*, gdzie jest 12 000 wojska pod dowództwem Jenerała *Boyer*. Kazał uprawiać indigo we wschodnich przyległych *Kairowi* prowincjach. Ma być także wykopany kanał, który przechodzić będzie przez środek stolicy i ciągnąć się 30 mil do *Serkawi*. Uskutecznienie tego wielkiego dzieła, które potrzebować ma 20 milionów talarów i 4 lata pracy, wymaga zrzućenia 5 00 domów w *Kairze*; właściciele otrzymają za to wynagrodzenie w gruntach i muszą się obowiązać do uprawy indigo. Już właśnie zaczęto robotę; prze-

szło 50,000 ludzi pracuje dzień i noc nad kopaniem kanału, który okolicom z tej strony *Fajum* obficie wody dostarczy.

— Dnia 7. —

Paryzki *Dziennik Rozpraw* pisze co następuje: „*Ibrahim* Basza zginie, jeśli mu się nie uda wsiąść na okręty. Wyprawa jego do Morei kosztowała Greków wiele krwi; artyllerya jego, kierowana zagranicznymi zbiegami i bylemi tak zwanymi *Philhellenami*, zadała śmierć wielu walecznym Grekom, co jednak nie zostało bez zemsty. Cały naród powstał; ożywia go nowe meato. Tegoroczna kampanija będzie równie pamiętną, jak roku 1822. Rząd grecki przyjął z największą radością przybywającego Jenerała *Roche*, wysłanego przez towarzystwo przyjaciół greckich w *Paryżu*. Przeznaczono go zaraz przeciw *Patras*, aby tę twierdzę zdobył. Rząd grecki wysłał wkrótce do *Paryża* Pana *Calergis*, jednego z członków swoich.”

List z Korfu pod d. 25 maja donosi: „Dnia 22 b. m. zawiął tu niespodziewanie bryg angielski i przywiózł wiadomość, iż osada grecka w warowni *Navarino* wywiesiła białą chorągiew i kapitulowała. Wiadomość ta sprawiła mocne wrażenie; lecz słychać, iż, lubo wspomniona osada pod chlubnymi warunkami kapitulowała, dano jej wszelako odsiecz, i Turcy ponieśli znaczną stratę na lądzie i morzu. Wkrótce wyjaśni się sprzeczność między dawniejszemi i teraźniejszymi doniesieniami.”

— Dnia 8. —

Mówią, iż po świetnej bitwie w zewnętrznym porcie *Modon*, eskadra grecka zabrała jeszcze 7 okrętów tureckich, i że Grecy wycieli wojsko tureckie, które wysiadło przy *Navarino*, po czém ustało oblężenie tej warowni.

Kilku officerów francuzkich, którzy w bitwach między wojskiem Tureckim a Greckim, dostali się w niewolę grecką, prosilo o wolność, i opiekę konsulów narodu swego. Twierdzą, iż za mileczcem upoważnieniem rządu francuzkiego przyjęli służbę w wojsku Baszy Egiptu, co usiłują dowieść tēm, iż nietylko połowę płacy ciągle pobierają, lecz nawet nie są wykreśleni z kontroli półków swoich. Zda się, iż we Francyi ułatwiają udawanie się takim ludziom do Egiptu, dla utrzymania ciągłych związków z tym krajem, aby Angliocy nie wzięli przewagi.

Niektóre listy wyrażają, iż *Ibrahim* Basza z większą częścią wojska swego wsiadł na flotę egipską, która miała wrócić z *Modon* do wyspy *Kandyi*, gdy w tēm Grecy na nią uderzyli. Z trudnością ocalił życie swoje: fregata bowiem, na której się znajdował, już była zapalona; wszakże ludzie okrętowi i żołnierze ugasiłi pożar i wrócili do *Modon*. Statki przewozowe egipskie zostały po większej części spalone lub zatopione, a z okrętów wojennych kilka tylko nie jest uszkodzonych. Kilka brygów, na których były zapasy prochu, wyleciało na powietrze. *Miaulis* krąży niedaleko *Modon*, i tamuje wszelki związek między tą warownią i *Koron*, a portami na wyspie *Kandyi*. Oprócz tego mniejszy oddział okrętów greckich stoi przed portem *Suda*, gdzie są okręty egipskie, które nie popłynęły do Morei, lecz oczekiwały przybycia *Ibrahima* baszy do *Kandyi*. Wojsko egipskie, będące jeszcze na południowym brzegu Morei, pokłada całą swą nadzieję w flocie kapitana baszy, i posiłkach, które miały przybyć z oddziałem okrętów egipskich z *Alexandryi*. Co się tyozę kapitana baszy, zapewniają, iż wprawdzie wypłynął z *Dardanellów*, lecz w dalszej swojej żegludze został wstrzymany przez eskadrę grecką, która wszystkie obroty jego uważa. Eskadra ta uderzyła już na przednią straż wspomnioney floty, i pobiła ją. Nakoniec nie zdaje się, aby kapitan basza śpieszył się bardzo na pomoc naczelnemu dowódcy egipskiemu. Niechęć, jaka między nimi panuje, jest nader korzystną dla Greków.

FRANCYA:
Paryż dnia 14 czerwca:

(z Korrespondenta Warszawskiego)

Król, na znak zupełnego zadowolenia z urzędzeń pod czas koronacyi, darował Xięciu Doudeauville i wice-Hrabiemu Larochevoucault, miniatury swoje, bardzo bogato dyamentami kaneryzowane.

Xiążę Northumberland odłożył bal, który ma dać, na 15 b. m. każdy z gości przy wejściu ma złożyć bilet zaproszenia na bal. Tenże Xiążę przed swym odjazdem da obiad na 50 osób; cały serwis ma być złoty.

Wyrahowano, że przez festyny, które we środę i w sobotę dane były, 15 milionów franków w obieg puszczono. Jeszcze Colbert przywiódł Ludwika XIV, do dawania świetnych festynów, aby przez to pobór podatków ułatwić. Obecność cudzoziemców bawiących teraz w Paryżu podwyższyła dochód z akcyzy w tym mieście przez jeden miesiąc o milion 200,000 franków.

Ogniomistrz Ruygieri, broni się w publicznych pismach przeciw obwinieniu, iż przez jego nieumiejętność przy ostatnim fajerwerku, trzech ludzi utraciło życie; odwołuje się, że od lat 31, jak po śmierci oycy swego tém rzemiosłem się trudni, żadnego przypadku nie miał; oczekuje więc sądowego śledztwa.

Baron Damas, minister spraw zagranicznych, dał wczoraj świętną ucztę, którą Królestwo Jchmość Wirtemberscy, Xiężna Berry i Xiężna Orleansu, obecnością swoją zaszczytali. Tegoż dnia miasto Paryż dało na 150 osób obiad dla tych wszystkich, których Król Jmć wezwał na koronacyę do Rheims. Spełniono toasty za zdrowie Króla, rodziny jego i miasta Paryża.

— Dnia 16. —

Onegdaj był w zamku Królewskim Thuilleries wielki bal, na którym się także Królestwo Jchmość Wirtemberscy znajdowali. Rozpoczęła go Xiężna Berry tańcem z Xięciem Northumberland.

Baron Fagel, poseł Niderlandzki miał zaszczyt podać Królowi Jmci imieniem swego Monarchy insignia wojskowego orderu Niderlandzkiego.

HISZPANIA.

Madryt d. 27 maja:

(z Gazety Warszawskiej).

Przybył tu z Korfu nadzwyczajny goniec do ministra morskiego, i zaraz rozeszła się pogłoska, iż meksykanie i kolumbiyczycy uzbili już wyprawę złożoną z 5000 żołnierzy przeciwko Hawannie. Wojsko to ma się zebrać w Jukatan i Guayaquil. Lękają się tu powszechnie o wyspę Kubę; anglicy i północni Amerykanie przyłączyli się do wspomnianej wyprawy.

Ochotnicy rojalistowscy dopuszczają się ciągle różnych zbrodni. Niedawno w Murcyi i Salamance zaszły rozruchy, z powodu, jak się zdaje, wspomnianych zbrodni. Wojsko liniowe przywróciło porządek. Na ochotników rojalistowskich, którzy samowolnie uwięzili Korregidora w Madrycie, wyznaczył Król Jmć sąd, złożony z prezesa rady kastyljskiej, 2 członków tejże władzy, i 2 członków najwyższego sądu wojennego.

Policya wysłodziła i zabrała pewne pismo ułotne, w którym starano się dowieść potrzebę zupełnej zmiany teraźniejszego rządu. Pismo to wyszło z Gibraltaru, i nim je policya odkryła, już w znacznej liczbie rozeszło się po całym kraju.

— Dnia 2 czerwca. —

Dnia 29 z. m., jako w uroczystość koronacyi Króla Francuzkiego, oświecono domy w tutejszej stolicy, dzwoniło i z dział strzelano. Nazajutrz w rocznicę imienia Monarchy naszego, była gala u dworu, lecz nie ogłoszono amnestyi, której się spodziewano.

Hrabia Ofalia, były minister spraw zagranicznych, i Hrabia Erro, były minister skarbu, zostali przywołani z wygnania, i znowu zasiadają w radzie stanu.

Pewne towarzystwo angielskie chce dać pożyczkę rządowi naszemu; lecz za to chce pozyskać monopolium na sprzedaż kartunów angielskich, a to jeszcze bez opłaty cła. Polecono Margrabiemu Almerara, aby rozpoczął układy ze wspomnianym towarzystwem.

Słychać, iż Arcy-Biskup w St. Jago, idąc za przykładem Arcy-Biskupa Tarragony, chce przywrócić inkwizycyę w dycezyi swojej.

(z Korrespondenta Warszawskiego).

Podług listów z Kartageny i Alikante, wysłano z Gibraltaru nagle wiele sztafet z depeszami, do wszystkich konsulów angielskich, we wszystkich portach hiszpańskich.

Jeneralny kapitan w Puerto Rico, doniósł o wzięciu sławnego rozbojnika morskiego Copesi, który od dawna brzegi Hawanny napastował.

Biskup z Zante, z poruczenia rządu wysłany na prowincye, (w celu usunięcia wszelkich trudności, wykonanie nowego nauk planu opóźniających) dopełnił włożonego obowiązku, i większa część klasz szkolnych już jest otwarta.

ANGLIA.

Londyn dnia 10 czerwca.

(z Korrespondenta Warszawskiego.)

Kapitał przeznaczony na założenie nowego Uniwersytetu w Londynie, ma wynosić w akcyach (akcya po 100 f. szterl.) 200,000 funtów s.

Dyrekcya teatru Królewskiego w Londynie, ofiarowała sławnę śpiewaczkę P. Pasta, 2,000 Gwineów (84,000 zł. pol.) jeśli by na cztery latnie miesiące, w Londynie pozostać chciała; zobowiązanie się jej w Paryżu, zmusiło ją do odrzucenia tak wielkiego wynagrodzenia.

W Izbie niższej P. Hume podał petycyę tyżącą się zwyczajowi Indian palenia wdowy z ciałem jej męża. Żądał aby rząd Indyjski większełożył usiłowania dla wykorzenienia tego zwyczaju. Wielu deputowanych mówiło o tej petycyi; jedni utrzymywali że rząd może w téj rzeczy działać bez niebezpieczeństwa, inni zaś, że mieszanie się do obrzędów religijnych w Indyach, naraziłoby potęgę Angielską na wielkie niebezpieczeństwo.

Bill udzielający opatrzenie 6,000 funt. szter. Xięciu Kumberland na wychowanie jego syna, zawiera taki warunek: „Z tém wszystkiém przyzwolitą jest rzeczą, aby tenże Xiążę (Jerzy, Fryderyk, Alexander, Karol, Ernest, August de Cumberland) wychowany był w zjednoczonym Królestwie W. Brytanii i Irlandyi, i dla tego postanawiamy, że prawo obywatelstwa ma ten warunek, iż roczna pensya nie będzie wypłacona za ten czas, przez który Xiążę nie będzie mieszkał w Królestwie; jeżeli nie otrzyma pozwolenia wyjechania z kraju od N. Pana lub jego następców

Obserwacje meteorologiczne.	Czas obserwacji.	Wysokość Barom.		Wys. Ther. Réau.		Wiatry.		Odmiana w powiet.
	d. 23 godz. 2½ wieczor	27 cal.	5,3 lin.	+	13, stopni.	Poln. Zach.		Deszcz.
	d. 24 godz. 5 z rana	27 —	4,4 —	+	10 — —	Poln. Zachod.		Pochmurno.

Pozwolono drukować. Z polecenia JW. Wojsownego Litewskiego Gubernatora
Andrzej Bucharski Rzeczywisty Radca Stanu i Kawaler.

w Drukarni Redakcyi.

Wilno dnia 24 Czerwca r. 1825 Roku

1. Gdy ogłoszone na licytacyą dobra Bezdzień z folwarkami Bezdzień, Droboty, Holowczyce i Czabajowka, w oznaczonych w témże ogłoszeniu terminach nie zostały zalicytowane, przeto Rząd Cesarskiego Uniwersytetu Wileńskiego naznaczywszy nowe terminy w dniach 15, 15 i 17 następującego miesiąca lipca, objawia, że każdy z wyżej wyrażonych folwarków oddzielnie licytowany będzie. Zatem ktoby życzył licytować którykolwiek z wymienionych folwarków, ma się stawić na oznaczone terminy w Rządzie Uniwersytetu z prawną ewikoyą. Roku 1825 dnia 23 czerwca.

Sekretarz Felix Mierzejewski.

1. Sąd Taxatorsko-Exdywizorski, na usatysfakcjonowanie kredytorów zeszłego Antoniego, i żyjącej Salomei z Buchowieckich, Fedorowiczów, dekretem Remissynym Sądu Głównego Grodzieńskiego 2go Departamentu w dniu 21 apryla teraż. 1825 roku zapadłym, przeznaczony, w dniu 25 terażniejszego miesiąca do majątności Radwanicz w powiecie Brzeskim leżący przybywszy, przez decyzję w dniu dzisiejszym ogłoszoną, administracyą kredytorowi W. Zenonowi Wroblewskiemu poruczył, komportacye dokumentów na dziedzicze i kredytorach do kancelaryi Ziemskiej Brzeskiej na dzień 4 7bra terażn. roku i wymiar Geometryczny przeznaczył, a na powtórne swoje zebranie się, dzień 15 february roku przyszłego zadeterminował. W jakim ostatecznym zjeździe aby wszyscy kredytorowie, z dowodami ich przetensyę probującymi pod utratą i wieczną ammissyą rzeczy, do Sądu niniejszego stawiali, przez tę awizacyą w Gazetach Petersbuskiej, Kuryera Litewskiego i Warszawskiej, trzykrotnie publikującą się wzywa. Datt w Radwaniczach 1825 r. maja 27 d.

Józef Osuchowski Prezydujący.

Zenon Orzeszko Exdywizor.

Cyprian Jahałkowski.

Rejent Jan Nielubowicz.

1. Oświadczenie imieniem niżej podpisanym Stanisława Niepokoyczyckiego Prezydenta Kom. likwidacyney Wilenskiej i Kawalera, Wincentego Sancewicza odstawnego Sztabs Kapitana woysk Rosyjskich Exekutora Rządu Guberskiego Littgo Wilenskiego i Kawalera, przeciwko JW. Franciszkowi Iwanowskiemu Prokurovi Gubernii Mińskiej i WJP Bogumile Chominskiej niesłusznie przywłaszczającym cudzą własność, a zaś Czesznikowi Halickiemu, Ludwikowi Sobańskiemu i Antoniemu Rykowi Szambelanowi b. Dworu Poll. Debitorom zeszłej Katarzyny s Królikowskich Iwanowskiej Choraż. Ziems. Przemyskiej z następnych pobudek czyni się: zeszła z tego świata Katarzyna Iwanowska Ciotka rodzona oświadczaających się mając dosyć znaczny swój własny fundusz jeszcze w darze od męża swojego Ignacego Iwanowskiego Choraż. Ziems. Przemyskiej Dokumentem w roku 1816 ang. 20 dnia, przy świadectwie pieczętarzy wydany, a 1819 julii 19 doia, w Aktach Ziemskich pttu Rzeczyckiego wprowadzonym, otrzymała summy na obligach będące jako to; u W. Ludwika Sobańskiego, Czesznika Halickiego za obligiem 1809 r. junii 24 dnia talarow bitych 4,664 i rubli assyg. 2,860, za drugim talarow bitych 560, i za trzecim takż talarow 366, a u W. Szambel. Ryka za obligiem 1810 junii 24 dnia talarow bitych 4,000 a wogóle talarow bitych 9,590, i rubli assygn. 2,860, wyż rze-

czonym Dokumentem zrzekł się i odstąpił pisząc w słowach: „Takową sumę za wyż pomienionemi obligami na osobę nayukochańszą żonę moją Katarzynę de domo Królikowskiej Chorażyney ziemi Przemyskiej i jej sukcesorów naybliższych z rodzeństwa, zrzekam się, i na wieczne, a nieodzowne czasy z procentami daruję, i do jej własney woli takową sumę rozporządzić, pozyskać, dać, darować, bez najmniejszego odemnie wdawania się i successow moich, moc zupełną nadaię. Że więc na twierdzy takowego Dokumentu była właścicielką summ pomienionych nie ulega to żadnemu zaprzeczeniu; wszakże po śmierci oney Prokurator Iwanowski, i Bogumiła Chomińska niedając znać prawnym successorom jakimi są oświadczaający się rodzeni Siostrzani, zabrali wszelką pozostałość jako to: majątek ziemny Nadwyżkow zowiący się w ptcie Deneburskim leżący, ze wszelką jego przynależnością, nie mniej perły, klejnoty, złoto, srebro, garderoby, bieliznę, oraz rozmaitego tytułu ruchomość, i dobytek gospodarski, niemniej gotowe pieniądze, a gdy dopiero przedsiębiorą jeszcze u wyż rzeczonych debitorow summy wyszczególnione ściągając, gdyby zatem W. Sobański i W. Ryk kapitału, ani procentu nie oddawali JW. Prokurovi Iwanowskiemu, oraz W. Chominskiej, niniejszym manifestem w aktach publicznych zaniesionym, i w Kuryerze Litt. trzykrotnie ogłoszonym zastrzega, jak równie że oświadczaający się o zawładanie cudzey własności, czynić będą prawnym porządkiem dopominek (tak jak już i rozpoczęli) przez niniejsze oświadczenie zapowiadają, a gdyby dostateczniejsza wiadomość doysć mogła, przez Woznego niniejszy manifest W. Sobańskiemu, i W. Rykowi w Gubernii Witebskiej ptcie Rzeczyckim i Lucyńskim mieszkającym komunikować postanawiają. Datt. w Wilnie 1825 r. junii 18 dnia.

Stanisław Niepokoyczycki były Prez. Kom. i Kawaler.

Wincenty Sancewicz odstawni Sztabs-Kapitan i Kawaler.

Roku 1825 mca junii 18 dnia. Przed Aktami Ziem. pttu Wilenskiego stawając osobiscie WJPan Wincenty Sancewicz odstawni Sztabs Kapitan woysk Rosyjskich i Kawaler niniejsze oświadczenie wpisać do Protokółu podał i one w tymże Protokule własnoręcznie podpisał.

Przyjąłem Jan Zienkowicz W. Z. Regent. Czytałem Bulharowski.

Roku 1825 mca junii 20 dnia Redakcyja może umieścić do Gazet Kuryera Litewskiego poswiadczać.

Michał Sawicki Prez. Ziem. ptu Wilenskiego i Kawaler.

3. Od Rządu Gubernialnego Mińskiego ogłasza się, iż w nim za dług należny tuteyszey Izbie Powszechney Opieki, będą sprzedawać się z publicznego targu majątki nieruchome Obywateli Heronima Zienowicza, i Walickich, successorów zmarłego Tadeusza Walickiego;

pierwszego Obywatela majątek Mołożany i Klepicy z 95 duszami płci męskiej, a ostatnich majątek Horodyszcze i Ukropowicze z 40 duszami płci męskiej, ze wszelkimi do tych majątków należącymi wygodami, położone w powiecie Borysowskim; a zatem życzący kupić takowe majątki zechcą przybyć do tego Rządu na terminy licząc od pierwszego wydrukowania, które później nastąpi w gazetach St. Petersburskich lub Moskiewskich, to jest: pierwszy termin za miesiąc, drugi za dwa, a trzeci i ostateczny za trzy miesiące w pierwszym dniu posiedzenia z tem, że przybyłym do targów będą okazane inwentarze tych majątków i warunki, na których życzący nabydź dopuszczeni zostaną do licytacji. Maja 30 dnia 1825 roku.

Sekretarz i Kawaler Felicjan Arcimowicz.
Sekretarz Kollegialny Anisimow.

3. Od Rządu Gubernialnego Mińskiego ogłasza się, że w nim za dług należny tutejszey Izbie Powszechney Opieki, będzie sprzedawać się z publicznego targu dom murowany mieszczanina Mińskiego żyda Dawida Berkowicza Cukermana, znajdujący się w mieście Mińsku na górze trojeckiej, na ulicy alexandrowskiej, przynoszący rocznego dochodu 400 rubli ass., a przez lat dziesięć 4000 rubli; zatem życzący kupić takowy dom zechcą przybyć do tego Rządu na terminy, licząc od pierwszego wydrukowania, które później nastąpi w Gazetach St. Petersburskich lub Moskiewskich, to jest: pierwszy termin za miesiąc, drugi za dwa a trzeci i ostateczny za trzy miesiące. Dnia 30 maja 1825 roku.

Expedytor Sułkowski.

Sekretarz kolegialny Anisimow.

3 Magistratura Powszechney Opieki Gubernii Wileńskiej mając potrzebę zakupu dla Woiennego miejskiego szpitala w Wilnie pod wiedzą swoją zostającego różney bielizny, wzywa do takowego podradu Obywateli życzących tym się sprawunkiem zatrudnić, iżby na sessye Magistratury na termin: pierwszy dnia 23, drugi 26, a trzeci i ostatni 30 czerwca roku idącego 1825 z prawnymi dowodami dla załogu posługującymi stawili się; gdzie w każdym czasie o wielości sztuk każdego rodzaju bielizny; o gatunku płótna, i cenie na to ustanowionej powziąć będą mogli dokładną wiadomość. Działo się w Wilnie na sessyi teyże Magistratury roku 1825 mca czerwca 16 dnia.

Inspektor Medyczey Uprawy Karol Friedeburg.

W obowiązku Sekretarza Jan Solimani.

3 Obywatele miasta Wilejki Zmitruk Daniłow, Jakow Stiepanow Malinowscy, i Symon Iwanow Wierbicki, dane im z Wilejskiego miejskiego magistratu dnia 19 apryla przeszłego 1824 roku pod N. 115, 119 i 120 plakatne paszporty z podpisem burmistrzów: Antoniego Alfera i Zalmana Kopeliowicza i pismowodителя Jana Wysockiego, podczas przejazdu ich pocztowym traktem z Jurborga do miasta Kowna niedaleko miasteczka Wilinowa, zgubili. Oczem od Mińskiego Gubernialnego Rządu ogłasza się z tem, aby, jeśliby przez kogokolwiek pomienione paszporty były znalezione, zostały

odesłane do miejscowey zwierzchności; w zdaniu zaś, jeśliby kto podług tych pasportów nazywał się i mieszkał, z takim postąpić podług praw. Maja 23 dnia 1825 roku.

Sekretarz i Kawaler Felicjan Arcimowicz.
Kolleski Rejestrator Hulakin.

3. Od Konsystorza Rzymsko-Katolickiego Wileńskiego na skutek rezolucyi dnia 16 marca 1825 roku zapadley, czyni się niniejsze trzykrotne ogłoszenie w gazetach St. Petersburgskich i w Kuryerze Litewskim: że z powodu niestanności szlachcica Karola Kremberga odstawnego Porucznika wojsk Rosyjskich do odpowiedzi w sprawie przez żonę jego szlachciankę Julię z Borzeckich Krembergową o nieważność małżeństwa dnia 11 lipca 1824 r. wprowadzoney, przeznaczony został ostateczny półroczny termin, z tem zapowiedzeniem, że jeśliby w takowym terminie pomieniony Kremberg sam nie stanął, lub nie umocował plenipotentą przy Sądzie Konsystorskim dla prawney assistencyi całemu processowi, w takim razie rzeczony process szlachty Krembergów, chociażby pod zaoczność pozwanego, będzie doprowadzony do ostateczney decyzji w zastępstwie ustanowionego i przysięgłego obrońcy.

Assesor Kanon. Wileń. X. Piotr Cybowicz.

Sekretarz Radca honorowy Wincenty Stefanowski.

3. Sąd Taxatorsko-Exdywizorski, za remisą Sądu Ziemskiego Upits. na fundusz zeszedłgo Benedykta Chomiczowskiego b. Sędz. Gran. ustanowiony, po zebraniu się do majątności Narutyszek w ptoie Upitskim sytuowaney, na dniu 8 idącego miesiąca czerwca i roku, oraz po rozwiązaniu kwestiiów akcesoryjnymu stopniowi właściwych, termin powtórnego zebrania się i ostatecznego, nie już w Narutyszkach, lecz w mieście Sądowym Poniewieżu, na dzień 20 julij tegoż roku odłożył. Aże podług prawa i remissy, w ostatecznym rozbiórce sprawy, amissya nieobjawionych pretensyów zapisaną być musi, przeto aby nikt niewiadomością nie składał się, o pomienionym konkursie, niniejszą do Gazet Kuryera Litewskiego dla trzykrotnego zamieszczenia podaje awizacyą. Datt. w Narutyszkach, 1825 r. czerwca 8 dnia.

Regent Jan Jasieński.

Wolno drukować Maciey Paszkiewicz
Pisarz Ziem. Upitski i Exdywizor.

3. Michał Zaleski b. Podkomorzy pttu Rosyjskiego Jeneralny Prokurator Massy Radziwiłłowskiej po raz 4ty powołuje do Sądu Kom. na interesa Radziwiłłowskie przeznaczoney, JPana Onufrego Jurkiewicza o dług: oycy jego zeszedłgo Stefana Jurkiewicza za obligiem r. 1806 apryla 3 na cz. zł. 123 zł. 6 gr. 20, W. Antoniemu Bogdaszewskiemu wydanym, a przez kassę Xcia Radziwiłły zapłaconym, i o kassatę wzajemnych do massy pretensyi, oraz extradacyą papierów, gdy JP. Jurkiewicz z osiadłości swojej nie jest wiadomym, więc o tey cytacyi podług przepisów organizacyi Monarszey w d. 18 junii roku idącego 1825 spełnionej, przez Gazetę awizuje.

Michał Zaleski Prokurator Massy.

Wolno drukiem ogłosić Jan Petersen
Kom. Radziwiłł. Członek.